

II.2. TRIBUNAL SUPREM I DIRECCIÓ GENERAL DE REGISTRES I NOTARIAT

Jaume VERNET I LLOBET

Professor titular de dret constitucional
de la Universitat Rovira i Virgili

Eva PONS I PARERA

Professora de dret constitucional
de la Universitat de Barcelona

En el lapse comprès des del mes de gener fins al mes de juny de 1994 s'han publicat en el repertori Aranzadi quatre sentències i diverses resolucions que tracten qüestions lingüístiques. El Tribunal Suprem torna a pronunciar-se sobre l'ús de les llengües a l'ensenyament a la Comunitat Valenciana per mitjà d'una sentència que inclou valoracions de caràcter constitucional qüestionables a la llum de l'ulterior doctrina del Tribunal Constitucional. Fem ressenya també d'una sentència de la sala del civil, on el Tribunal adverteix de la necessitat de traduir al castellà les actuacions processals que constaven en llengua catalana, matèria sobre la qual podrà incidir el Tribunal Constitucional arran de la impugnació de què ha estat objecte la modificació de l'article 231 de la Llei orgànica del poder judicial. La qüestió idiomàtica ha sorgit, finalment, a partir de la conflictivitat suscitada per les proclamacions de les candidatures electorals al Parlament Europeu.

Pel que fa a l'activitat de la Direcció General, cal esmentar la continuïtat de la doctrina relativa a la interdicció d'imposar noms estrangers amb traducció a les llengües espanyoles. Aquesta prohibició ha estat eliminada per la Llei 20/1994, de 7 de juliol, de reforma de l'article 54 de la Llei del Registre civil. D'altres resolucions de la DGRN donen resposta a un problema específic sobre l'adaptació dels noms inscrits a les grafies correctes en les distintes llengües de l'Estat.

Sentència del Tribunal Suprem de 13 de febrer de 1994, sala 1.ª Ponent: Matías Malpica y González-Elipe. Rep. Ar. 1467 de 1994.

Aquesta Sentència del Tribunal Suprem continua la doctrina de resolucions anteriors contrària a tot efecte extraterritorial de les llengües oficials diferents de la castellana. El recurs de cassació presentat davant del Tribunal Suprem té l'origen en la demanda que en el seu moment va presentar una comunitat de propietaris d'aparcaments de Tarragona contra

els promotors-venedors d'aquestes places de pàrquing. El Jutjat de Primera Instància va desestimar la demanda per apreciar manca de jurisdicció, criteri aquest modificat per l'Audiència Provincial, la qual, en conèixer sobre el fons de l'assumpte, va emetre igualment una Sentència desestimàtoria. Un bon nombre dels documents de les actuacions del jutge de primera instància tramesos al Tribunal Suprem estaven redactats en llengua catalana, fet davant el qual l'alt Tribunal adverteix el jutge i l'Audiència Provincial de Tarragona sobre l'obligació legal de traduir-los. Reproduïm el fonament jurídic cinquè de la Sentència, dedicat a aquesta qüestió:

«Habida cuenta del gran número de documentos redactados en lengua catalana obrantes en las actuaciones de primera instancia, y aunque ello no ha impedido en lo más mínimo el análisis de las mismas y la obtención de las conclusiones fácticas que han servido de premisa a los pronunciamientos jurídicos de la presente, hágase saber como advertencia al Juzgado de Primera Instancia número Cinco, así como a la Sección Segunda de la Audiencia Provincial de Tarragona que en lo sucesivo se proceda a cumplir rigurosamente con lo dispuesto en el artículo 231.4 2.º inciso de la Ley Orgánica del Poder Judicial de 1 julio 1985 (RCL 1985, 1578, 2635 y APNDL 8375) concordante con el artículo 3.1 de la Constitución Española (RCL 1978, 2836 y APNDL 2875).»

Recordem que l'article 231.4 de la Llei orgànica del poder judicial, que constitueix la base jurídica de la Sentència, estableix que en el cas que les actuacions judicials i els documents presentats en la llengua pròpia de la comunitat autònoma haguessin de produir efectes fora del territori d'aquesta, es procedirà d'ofici a la seva traducció.

Tal com ja es va posar en relleu en el comentari a la STC 56/1990, de 29 de març, que resolva els recursos d'inconstitucionalitat interposats contra la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial (vegeu REVISTA DE LENGUA I DRET, núm. 16, p. 311-313), la legitimitat constitucional d'aquest precepte és dubtosa malgrat l'esmentada Sentència del Tribunal Constitucional. Aquesta Sentència constitucional considera el castellà com a «llengua generalment usada en l'àmbit de l'Administració de Justícia», en tant que llengua oficial d'àmbit general, de la qual es predica un deure de coneixement. Tanmateix, aquest plantejament ignora la doble oficialitat lingüística que hauria de regir també a l'Administració de Justícia. La vinculació entre la unitat del poder judicial i el caràcter estatal dels seus cossos i l'ús del castellà com a llengua general de la justícia s'avé poc amb la qualitat de llengua oficial que deté el català.

Aquestes consideracions vénen a tomb perquè la Sentència comentada suscita un seguit de problemes que s'han d'enquadrar dins de l'orientació legal i jurisprudencial apuntada. En aquest sentit cal efectuar un parell d'observacions. D'una banda, com se sap, el Tribunal Suprem deté el rang de màxim òrgan jurisdiccional ordinari de tot l'Estat espanyol, cosa que implica un exercici de la jurisdicció que abasta totes les comunitats autònomes, amb una o dues llengües oficials. Per aquest motiu, a l'efecte de traducció de documents no sembla correcte considerar el Tribunal Suprem com a simple òrgan judicial radicat fora de la comunitat autònoma amb llengua oficial pròpia. De fet, llevat de les competències atribuïdes al Tribunal Superior de Justícia, el Tribunal Suprem constitueix el màxim òrgan judicial en tots els litigis en què legalment li correspongui, suscitats en qualsevol de les comunitats autònomes. Al nostre parer l'obligació establerta per la llei de traduir d'ofici tots els documents que «hagin de tenir efecte fora de la jurisdicció dels òrgans judicials radicats a la comunitat autònoma», de la qual es fa ressò la Sentència ressenyada, no hauria d'afectar els òrgans que, com el Tribunal Suprem, tenen jurisdicció en tot el territori de l'Estat. Altrament, entenent el precepte en un sentit literal, com ho ha fet la Sentència, resta en entredit l'oficialitat de la llengua catalana. Entenem, per contra, que l'article 3.1 de l'Estatut de Catalunya, que estableix el caràcter oficial del català, el qual és oblidat per la Sentència del Tribunal Suprem, constitueix un paràmetre interpretatiu necessari per al correcte enteniment de l'article 231 de la LOPJ.

Tot això no significa pas que els magistrats del Tribunal Suprem hagin de comprendre les diferents llengües de l'Estat espanyol —cosa que segons es desprèn del fonament jurídic cinquè no representa cap obstacle per a enjudiciar el cas objecte de la Sentència—, però sí implica en canvi que la traducció hauria de ser responsabilitat de l'alt Tribunal i no de l'òrgan judicial que tramet les actuacions (vegeu en aquest sentit el comentari a la STS de 5 de juny de 1992 a la REVISTA DE LLENGUA I DRET, núm. 19, pp. 259-260). Per altra banda, no és sobrer recordar que els tribunals i jutges, i en la seva cúpula el Tribunal Suprem, tenen encomanada la defensa dels drets dels ciutadans, entre aquests els lingüístics. Poc èxit poden tenir en aquesta missió si el mateix Tribunal Suprem no se sent vinculat a l'oficialitat del català igual que la resta dels poders públics.

El segon aspecte que suscita la resolució comentada és l'impacte negatiu de la doctrina que conté en el procés de normalització lingüística dins l'àmbit judicial. Si la Sentència que referim en el paràgraf anterior advertia sobre la necessitat de traducció de la resolució d'instància, en aquest cas el Tribunal Suprem recorda l'obligació que incumbeix als òrgans infe-

riors de traduir tots els documents del procés. Per poc que es conegui la pràctica forense no es fa difícil veure en aquesta exigència l'origen de dilacions en la resolució dels processos i de pràctiques abusives per part dels litigants. L'obstacle que representa la traducció d'ofici de tots els documents i actuacions impedeix de fet l'assoliment d'un nivell acceptable d'ús del català que actualment no abasta un nombre significatiu de processos.

*Sentència del Tribunal Suprem de 21 de febrer de 1994, sala 3.ª, secció 7.ª.
Ponent: Luis Antonio Burón Barba. Rep. Ar. núm. 1192.*

El Tribunal Suprem desestima el recurs d'apel·lació interposat per la Generalitat Valenciana i confirma la Sentència de la sala del contenciós administratiu del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana. Aquesta darrera acollí el recurs interposat per un grup de pares d'alumnes que estimaven vulnerat el dret a escollir la llengua d'instrucció dels seus fills perquè no se'ls comunicà en formalitzar la matrícula que determinades assignatures s'impartirien en llengua catalana. De la narració dels fets que inclou la Sentència d'instància es desprèn que el col·legi públic esmentat pertanyia fins llavors a la línia de castellà. La incorporació del valencià com a llengua docent en les àrees d'experiències, dins del primer cicle d'EGB, i de ciències socials i naturals, en els cursos de sisè i setè, es produí en virtut d'una Resolució de la Generalitat Valenciana de 16 de juny de 1990. Per mitjà del tauló d'anuncis del centre educatiu s'informà de l'obertura d'un termini, que finia el 15 de setembre, per demanar l'ensenyament en castellà, possibilitat que fou exercida per un nombre reduït de pares. Un cop iniciat el curs, el Consell Escolar aprovà el Pla del centre que plasmava la decisió d'incloure el valencià com a llengua vehicular en les àrees mencionades. Davant aquesta situació reaccionen un conjunt de pares.

La resolució del problema suscitat entorn el dret a ser informat de la línia lingüística del centre educatiu se supedita a la diversa posició dels recurrents: mentre els qui varen demanar l'ensenyament en castellà protesten per la insuficiència de les mesures adoptades pel centre a fi de garantir-lo, un segon grup de pares alleguen que la manca d'informació va impedir-los l'exercici del dret d'optar pel castellà com a llengua vehicular. El TSJCV va raonar que *«los padres de los alumnos no tenían por qué solicitar el cambio de lengua en la educación que se iba a dar a sus hijos, pues podían presumir que las asignaturas se darían en castellano»* (FJ 2). Per a l'òrgan jurisdiccional existiria per tant, un dret dels pares a suposar que l'ense-

nyament s'impartirà en llengua castellana. Suposició mancada de fonament, atès que la determinació de la llengua vehicular afecta una qüestió estrictament competencial i és el resultat de les decisions adoptades pels òrgans competents d'acord amb les lleis.

No obstant això, el Tribunal Suprem comparteix aquesta apreciació dels fets en considerar que la intervenció posterior del Consell Escolar impedí un coneixement explícit de les assignatures que es donarien en valencià:

«PRIMERO. — *Lo que revela el fundamento segundo de la sentencia apelada es que se implantó una innovación imprevista introducida precipitadamente y sin tiempo para arbitrar medidas que pudieran amortiguar los efectos del cambio, basándose para esto en un escrito que fue registrado el 21 de agosto de 1990 (una comunicación de la GV, probablemente de la Generalidad Valenciana). De este escrito se dio cuenta en la reunión del Consejo Escolar de 15 de octubre de 1990 y se anunció que existía un borrador del Plan del Centro, pendiente de aprobación, lo cual significa que ni los alumnos del Centro ni sus padres conocieron explícitamente la decisión de que se dieran ciertas disciplinas en lengua valenciana que hasta entonces habían sido dadas en castellano.»*

L'extrem que mereix més atenció dels pronunciaments d'ambdós tribunals és el relatiu a la hipotètica vulneració dels drets fonamentals dels membres de la comunitat educativa. Un problema de legalitat, com és el discutit, s'aborda per ambdós tribunals com si es tractés d'una qüestió de rellevància constitucional. Així, en el fonament jurídic segon, el Tribunal Suprem refereix els arguments següents per desestimar l'apel·lació:

«SEGUNDO. — *No hacemos pleito de intenciones, únicamente recalamos que ese modo de actuar de la Dirección y profesorado del Centro Escolar San Roque de Polop de la Marina en obediencia según parece de una instrucción de la GV no puede ser examinada y calificada como meramente infractora de la legalidad ordinaria como apunta el Ministerio Fiscal en esta instancia, sino que ha de tenerse en cuenta la incidencia que ciertas decisiones apresuradas puedan tener en el ámbito de la igualdad consagrada en el artículo 14 y en el ejercicio del derecho a "la participación efectiva de todos los sectores afectados" que garantiza el artículo 27.5 ambos de la Constitución Española, de modo que el Fundamento Tercero de la sentencia apelada acierta al reconocer contenido constitucional a las infracciones apreciadas.»*

La fonamentació adduïda pel Tribunal Superior de Justícia se centra en el dret a l'educació recollit per l'art. 27 de la Constitució espanyola:

«TERCERO. — *La cuestión esencial a los efectos del estricto contenido de este recurso es determinar si a través de la enseñanza en valenciano de determinadas asignaturas se ha violado o no el derecho a la educación de los alumnos que, desconociendo el valenciano no han llegado de momento a concluir su aprendizaje, con la consiguiente violación de lo dispuesto en el artículo 27 de la Constitución (RCL 1978, 2836 y ApNDL 1875). Y ha de estimarse el recurso, de acuerdo con la doctrina ya mantenida en otras sentencias por esta misma Sala, como la 245/1989, pues el derecho a la educación de los hijos de los recurrentes no queda suficientemente garantizado, pues aun cuando es cierto que el artículo 19.2 de la Ley de la Generalidad Valenciana 4/1983, de 23 noviembre (RCL 1984, 207 y LCV 1983, 1979), de Uso y Enseñanza del Valenciano dispone que al final del ciclo de EGB los alumnos han de estar capacitados para utilizar oralmente y por escrito el valenciano, en igualdad con el castellano, no es el caso en el que nos encontramos. La EGB no ha terminado para estos alumnos, ni siquiera el aprendizaje del valenciano, por lo que quienes reciban la educación en esta lengua, sin conocerla suficientemente están en situación de desigualdad en relación al resto de los compañeros que sí lo conocen, y no tienen garantizado el derecho a la educación. Por otra parte, aun cuando es cierto que esta Sala ha sostenido en ocasiones que el derecho a la educación viene mediatizado por las disponibilidades presupuestarias, no es menos cierto que una cosa es la forma en que la educación se reciba y otra muy distinta que no exista un derecho subjetivo a la educación, por lo que las sentencias dictadas por la Sala, alegadas por la demandada, en modo alguno pueden traerse a este recurso. En el presente caso no se garantiza suficientemente el derecho de todos los alumnos solicitantes de recibir la clase en castellano, la gran mayoría de los alumnos, y por otro lado a los que sí solicitaron se les ofrecen unos remedios poco razonables, como es la agrupación en un solo grupo, mezclando los alumnos que pertenecen a distintos cursos y recurriendo a profesores distintos a los de las asignaturas.»*

Pel que fa a la possible vulneració del dret a l'educació, la sentència d'instància arrenca d'una controvertible presumpció de desconeixement del valencià per part dels alumnes, que el TSJCV dedueix de la norma de caire finalista que preveu el coneixement oral i escrit d'ambdues llengües en finalitzar els estudis d'EGB. L'argumentació del TSJCV condueix al següent atzucac: si el coneixement del valencià s'ha d'assegurar al final del cicle d'EGB, mentre cursen aquests estudis els alumnes no saben aquell

idioma i, per consegüent, se'ls discrimina quan s'empra com a llengua docent. A banda del fet que el mateix raonament es podria aplicar a la llengua castellana, és inaudita una presumpció de desconeixement d'una llengua de caràcter oficial.

Com ha confirmat la recent STC 337/1994, de 23 de desembre, que declara la constitucionalitat dels articles 14, 15 i 20 de la Llei 7/1983, de normalització lingüística de Catalunya (específicament en el seu fonament jurídic onzè), el dret a escollir la llengua docent no forma part del contingut del dret fonamental a l'educació garantit per l'art. 27 CE. El marc constitucional admet, així, diversos models lingüístico-escolars. L'adoptat a la Comunitat Valenciana es fonamenta en la lliure elecció de la llengua docent, de forma que es garanteix el dret dels alumnes a rebre l'ensenyament en una o altra llengua oficial d'acord amb la voluntat expressament manifestada. D'això es desprèn que el dret dels pares a exigir l'ensenyament en llengua castellana ve reconegut i modulad per la llei (en aquest cas la normativa de desplegament de l'art. 19.1 de la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià).

Conseqüentment, la jurisprudència ha admès que l'exercici del dret legal debatut es troba condicionat per les possibilitats organitzatives i presupostàries dels centres educatius (*cf.* la STC 195/1989, de 27 de novembre, i la STS de 18 de juliol de 1991, ressenyades en els núm. 16 i 18 de la REVISTA LENGUA I DRET). Malgrat que en aquest supòsit, i respecte dels pares que sol·licitaren la impartició de les dues assignatures en castellà, el col·legi va establir mesures consistentes en l'atenció individualitzada dels alumnes dels cursos superiors i en l'agrupament dels alumnes dels cursos inferiors, ambdós tribunals les consideren insuficients per eliminar la discriminació. Solució que el TSJCV reforça amb un argument de majories i que el Tribunal Suprem confirma amb l'al·lusió al caràcter precipitat de les mesures.

La sentència del Tribunal Suprem, a més d'acollir de forma poc argumentada la lesió del principi d'igualtat de l'art. 14 CE, afegeix d'altres consideracions entorn al dret a participar en la programació de l'ensenyament de l'art. 27.5 CE, el qual resultaria vulnerat per la manca d'una intervenció prèvia del Consell Escolar. Destaca l'abast material que la sentència confereix al precepte constitucional, el qual reclama bàsicament la institució d'un procediment per fer efectiva la dita participació. El Tribunal Suprem no considera satisfet aquest dret a participar en la seva projecció sobre la llengua docent perquè els mecanismes d'informació utilitzats s'instrumentaren al marge del Consell Escolar. Per bé que en el fons trobem un problema competencial, ja que la decisió corresponia adoptar-la

a l'administració autonòmica, cal remarcar que no qualsevol defecte de procediment que afecti les possibilitats de participació dels pares i alumnes pot qualificar-se com una vulneració de l'art. 27.5 CE, essent necessari un judici de proporcionalitat de les vies instrumentades amb relació a la satisfacció del dret.

Finalment, creiem necessari posar de manifest les conseqüències negatives d'aquesta doctrina jurisprudencial —que contrasta amb la línia apuntada per l'anterior srs de 18 de juliol de 1991 del mateix ponent—, la qual podria obstaculitzar una política lingüística afavoridora de la incorporació progressiva del valencià com a llengua vehicular de l'ensenyament atesa la situació sòcio-lingüística de la llengua catalana al País Valencià. Aquesta realitat, tant els tribunals com la Generalitat l'haurien de tenir en compte en la seva actuació. És a dir, els poders públics han d'avaluar l'efectiu compliment de la finalitat de la norma, això és el coneixement real de les dues llengües en acabat del període educatiu.

*Sentència del Tribunal Suprem de 23 de maig de 1994, sala 3.ª, secció 7.^a
Ponent: Enrique Cáncer Lalanne. Rep. Ar. núm. 5864.*

El tractament jurisprudencial del plurilingüisme es planteja aquí respecte de l'aplicació de les normes que regeixen el procediment electoral. El partit «Andecha Astur» recorre l'acord de la Junta Electoral Central pel qual es denega la proclamació de la candidatura presentada per l'esmentat partit al Parlament Europeu, per manca de subsanació de les irregularitats apreciades dins el termini previst. Entre d'altres defectes, l'administració electoral indicà que no figuraven en castellà ni l'encapçalament de la candidatura ni les declaracions d'acceptació dels candidats d'integrar-s'hi. En l'examen d'aquesta qüestió, el Tribunal Suprem ratifica la postura de l'administració electoral d'acord amb l'argumentació següent:

«TERCERO. — Por otro lado la exigencia de la expresión en castellano del encabezamiento de las candidaturas y de la aceptación para figurar en ellas, ha de entenderse fundada dado el ámbito territorial nacional a que afecta la elección, y la exigencia de claridad impuesta por el art. 46 de la Ley Orgánica 5/1985. Sin que signifique en ningún caso discriminación para los actores, a quienes se dio un plazo para la subsanación del defecto, ya que, según se ha dicho, esa exigencia de expresión en castellano, tenía la justificación objetiva a que se ha aludido, que ha de estimarse bastante dado que el «bable» aparece utilizado como expresión en una documentación electoral que había de surtir efectos fuera de Asturias, y dado que esa forma idiomática

no goza, según el Estatuto Asturiano —art. 4.º— de la condición de lengua oficial de esa Comunidad, cuyo amparo fuera invocable con apoyo del art. 3.º de la Constitución.»

Per tant, malgrat que la regulació legal dels requisits de presentació i proclamació de candidats no preveu l'aspecte lingüístic (articles 44 a 48 LOREG), el tribunal revisor confirma l'obligació d'aportar els documents exigits en llengua castellana. La justificació objectiva, no explicitada en aquests termes pel Tribunal Suprem, derivaria del caràcter de la llengua castellana com a llengua oficial a tot l'Estat, amb relació a l'àmbit estatal de les eleccions al Parlament Europeu. Idea si més no present en la consideració i inclosa en la sentència que la documentació electoral relativa a les eleccions europees, regides per un sistema de circumscripció única estatal, ha de produir efectes fora del territori de la comunitat autònoma. Contràriament, no sembla encertat anul·lar l'obligació d'utilitzar el castellà a la claredat requerida per l'art. 46 LOREG a l'escrit de presentació de les candidatures. En darrer lloc, el fet que el bable no detingui la condició de llengua oficial no resulta decisiu per a la solució del supòsit plantejat, tot i que el Tribunal Suprem l'esgrimeix a més a més, sense precisar, emperò, les diferències del seu règim jurídic respecte de les llengües declarades oficials.

*Sentència del Tribunal Suprem de 23 de maig de 1994, sala 3.ª, secció 7.ª
Ponent: Vicente Conde Martín de Hijas. Rep. Ar. núm. 5869.*

La representació del partit «Los Verdes de la Región de Murcia» formula davant el Tribunal Suprem la petició de concórrer a les eleccions al Parlament Europeu sota les denominacions lingüístiques «Els Verds/Berdeak/Os Verdes» a les comunitats autònomes amb idiomes distints del castellà. En el fonament jurídic tercer es declara la manca de base del recurs, en virtut de l'anul·lació prèvia de la candidatura del partit recurrent per una sentència de la mateixa sala (Rep. Ar. núm. 5868). El Tribunal Suprem fa notar que la pretensió d'utilitzar les denominacions referides obeïa a la tàctica de suplantar la «Confederació dels Verds», exclosa de la contesa electoral, per part del partit polític integrant d'aquesta. No obstant això, la Sentència examina el fonament de la present demanda en la hipòtesi que la candidatura no s'hagués anul·lat. Recollint la doctrina que assenyala que el partits no poden emprar en les compareixences electorals una denominació distinta de la que els identifica en el Registre de Partits Polítics, el Tribunal Suprem afirma en el fonament jurídic tercer:

«En cuanto al elemento idiomático, en relación con el que se cita el artículo 4.2 del RD 421/1991, la resolución recurrida no veda el que el partido recurrente pueda utilizar en sus papeletas electorales el idioma cooficial de las distintas Comunidades Autónomas, sino que la identidad del partido quede oscurecida con la traducción del nombre que lo identifica, lo que es cuestión diferente.

En tal sentido no habría dificultad en que sobre la base de la precisa identidad de la denominación del Partido Los Verdes de la Región de Murcia, esa denominación se tradujera a los diversos idiomas cooficiales; pero aquella denominación, y no otra, contra lo realmente pretendido por el recurrente.»

La consideració que introdueix la Sentència és, doncs, que la traducció dels noms dels partits polítics a les distintes llengües oficials dins l'Estat espanyol no és rellevant als efectes de la identificació dels mateixos pels electors. De manera que els noms dels partits es poden consignar a les paperetes en les diferents llengües oficials.

Resolució de la Direcció General dels Registres i del Notariat de 23 de març de 1994, Rep. Ar. 3190.

Una ciutadana portuguesa adquireix la nacionalitat espanyola i sol·licita la inscripció del nom en el registre civil central, el qual consigna el nom de «María Enriqueta». La recurrent demana a la Direcció General que el seu nom sigui inscrit en la forma portuguesa «Henriqueta». La pretensió és acollida, atès que la grafia sol·licitada *«se corresponde con la actual ortografía gallega y aparece en la lista de antropónimos femeninos aceptada por la Real Academia Gallega»*. L'interès de la resolució rau en la remissió que fa la Direcció General al criteri establert per l'Acadèmia Gallega. Per altra banda, val a dir que d'acord amb la Llei 20/1994, de 7 de juliol, de reforma de l'article 54 de la Llei del Registre civil, aquest problema ja es presenta, puix que la sol·licitant hagués pogut inscriure el seu nom en portuguès com si fos una llengua totalment diferenciada del gallec.

Resolució de la Direcció General dels Registres i del Notariat de 10 de maig de 1994, Rep. Ar. 5019.

La Direcció General no accepta el canvi del nom «Mildreda» per «Mildred», ja que, a més de tractar-se d'una modificació intrascendent, existeix en català i en castellà l'antropònim masculí «Mildred». Segons el centre directiu, *«autorizar el mismo para una mujer provocaría confusiones en*

la identificació de la persona e induciria a error en cuanto su sexo». Tot i ser positiu que es recordi l'existència d'aquest nom masculí català, en l'actualitat potser no provocaria greus confusions en la identificació el fet que una dona es digués «Mildred». De tota manera, la recent reforma legislativa abans citada ha eliminat aquest obstacle en no prohibir la imposició de noms de llengües estrangeres.

Resolucions de la Direcció General dels Registres i del Notariat de 13 de gener de 1994 (Rep. Ar. 509), de 16 de maig de 1994 (Rep. Ar. 5070) i de 17 de maig de 1994 (Rep. Ar. 5071).

Tractem conjuntament aquestes tres resolucions puix que aborden qüestions semblants. En la primera la Direcció General accepta el canvi del nom «Amaya» pel seu equivalent en basc «Amaia», que era l'usat habitualment per la sol·licitant. En la segona resolució s'admet la modificació de «Graciella» pel corresponent en castellà «Graciela» i, en el tercer cas, «Elena» pel galleg «Helena». En tots aquests supòsits la Direcció General excepciona el principi segons el qual no procedeix el canvi de nom inscrit quan la modificació sigui mínima i accepta la sol·licitud de canvi perquè el nom pretès respon a la grafia correcta en alguna de les llengües de l'Estat espanyol. Per una banda, doncs, el centre directiu sembla que estableix la doctrina d'admetre aquells canvis de nom encaminats a adaptar l'antropònim inscrit a la grafia correcta en qualsevol de les llengües espanyoles. Així mateix, la menció que fa l'esmentada RDGRN de 17 de maig de la Llei 17/1977, de 4 de gener, la qual permet el canvi del nom inscrit en castellà per l'equivalent onomàstic en qualsevol llengua espanyola, sempre que la inscripció fos anterior a l'entrada en vigor de la llei, no resulta pertinent perquè les resolucions comentades no es basen en aquest element temporal, sinó en la igualtat de tracte que han de rebre les llengües espanyoles.

Ara bé, d'altra banda, la Direcció General subjecta la possibilitat de modificació a la concurrència del veïnatge civil corresponent al territori on es parli l'idioma en què es vol inscriure el nom (RDGRN de 16 de maig de 1994), o bé al naixement i residència de la sol·licitant en aquell territori (RDGRN de 17 de maig de 1994). Al nostre parer, aquest criteri introdueix limitacions injustificades al reconeixement de les llengües no castellaneres en aquest àmbit. Si la doctrina consolidada de la Direcció General és un reconeixement de les llengües oficials espanyoles arreu de l'estat (vegeu per exemple, la RDGRN de 27 de novembre de 1993, ressenyada a la REVISTA DE LENGUA I DRET, núm. 22, pàg. 287), de manera que

qualsevol ciutadà pot usar una d'aquestes per imposar un nom als fills o canviar-se el propi, la doctrina d'aquestes resolucions apunta en un sentit contrari. Això és, s'estableix l'exigència d'alguna mena de vinculació entre el sol·licitant del canvi i la llengua en què vol inscriure el nom que usa habitualment. Sota aquest criteri, mentre que sempre seria possible el canvi al castellà, respecte a les altres llengües caldria que existís una connexió del subjecte amb la llengua del nom utilitzat.

Novament, tal com hem vingut reiterant en aquesta *Crònica*, una major flexibilitat de la Direcció General en aquesta matèria, a més d'oferir més possibilitats d'elecció als ciutadans, ajudaria a simplificar l'entramat de prohibicions que compliquen sobre manera l'enteniment de la normativa.